



FARSKÝ LIST

24.november – 30.november 2025, číslo 624

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Krst – počiatok života Krista v nás

Názorne rysuje línie ľudského života, v ktorom sa u niektorých ľudí uskutočňuje fakt zvaný krst. Tento fakt sv. Pavol nazýva najväčšou revolúciou v živote človeka, faktom, ktorý je ešte významnejší, než fyzická smrť. Pretože tu sa v človekovi začína nový život – kvalitatívne odlišný od predchádzajúceho – ktorý nemá koniec, je mocnejší než smrť. Tento nový život sv. Pavol nazýva večným životom a človeka, ktorý ním žije – „človekom ducha“, alebo „novým človekom“. Večný život sa v človekovi začína vo chvíli krstu.

O tom, čím je tento nový život, aké sú jeho vlastnosti, hovorí sv. Pavol na konci každého svojho listu, kde po dogmatickej časti nastupujú praktické uzávery. Ako príklad si vezmeme List Kolosanom. Starý človek podľa tela, je náchylný na smilstvo, nečistotu, vášň, zlú žiadostivosť, lakomstvo, atď. Vlastnosti nového človeka sú ich protikladom. (Kol 3,1-15).

„Človeka podľa tela“ si môžeme predstaviť podľa Listu Hebrejom, ako človeka, ktorý je manipulovaný satanom, pretože vo svojom vnútri, vo svojom srdci nosí strach pred smrťou. Je to bytostná situácia človeka, ktorý žije vnútri uzavretého kruhu smrti. V tomto kruhu, odlúčený od Boha, hľadá zmysel života v peniazoch, v úspechu, v ľudskom uznaní.

Človek však túži milovať. Cíti v sebe zákon lásky, ktorý Boh vpísal do jeho srdca. Túži vyjsť s láskou v ústrety druhému človekovi, ale často naráža na múr. Poznáva, že ak pôjde ďalej, bude sa musieť zmeniť, predefinovať a v tom spočíva jeho dráma. Často podlieha rôznym hriechom a to z neho robí bábku v rukách satana. Zlo s ním začína manipulovať bez toho, aby si to uvedomoval.

To je situácia človeka pred krstom, ktorý sa ešte s Kristom a jeho vykúpením nestretol. Človek, ktorý ostal odkázaný sám na seba, nie je

vnútorne zlý, ale je veľmi zranený. Zachoval si akú takú túžbu a poznanie lásky, vie v čom spočíva. Chcel by milovať, ale nedokáže, lebo je zviazaný a paralyzovaný.

Ježiš Kristus prelomil tento uzavretý kruh a vstúpil do smrti v presvedčení, že tam je Boh. Naozaj, Boh ho existenčne ochránil a daroval mu život v zmŕtvychvstaní.

Človek ducha mení všetky svoje staré skutky, teraz žije novým životom. Sv. Pavol to obsiahol v dvoch veciach: v láske naznačenej krížom a v jednote, ktorá z lásky povstáva. Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi. (Gal 3,28). Všetky bariéry boli zlamané, kresťania majú vytvoriť dokonalú jednotu a na tom spočíva večný život, ktorý je účasťou na Božej prirodzenosti, ktorá žije v nás.

Naše farnosti by sa mali skladať – prinajmenšom z väčšej časti – z ľudí ducha, ktorí majú v sebe Boží život.

Aké mechanizmy sa musia zapracovať, aby sa človek tela stal človekom ducha? Tradičná odpoveď by znela: Sám sa musí vypracovať na tento nový spôsob – teda vlastné úsilie. Sväté Písmo však odpovedá, že táto nová kvalita kresťanského života povstáva na danej ontologickej báze, rodí sa zo zmeny vo vnútri človeka. Sv. Pavol a sv. Ján túto zmenu definujú ako nové stvorenie alebo nové narodenie: Ježiš mu (Nikodémovi) odpovedal: „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo.“ Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť. (Jn 3,3.7). Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové (Kor 5,17). Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie (Gal 6,15).

Text, ktorý tu citujeme je o niečo menej známy: Veď v ňom telesne prebýva celá plnosť božstva. V ňom ste aj vy naplnení. On je hlavou každého

kniežactva a moci. V ňom ste boli obrezaní obriezku urobenou nie rukou, ale obriezku Kristovou, vyzlečením hriešneho tela (je to telo, v ktorom panuje strach pred smrťou). S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení, vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych. Aj vás, čo ste boli mŕtvi v hriechoch a neobriezke svojho tela, oživil s ním a odpustil vám všetky hriechy (Kol 2,9-13).

Venujme teraz trochu pozornosti vysvetleniu, ktoré sa týka „obriezky srdca“. Jedná sa o jednu vec, konkrétne o zmenu, a to veľmi radikálnu, akou je prechod zo stavu nebytia do stavu bytia novonarodených a bytia stvorených.

V obriezke srdca ide o to, že ono je teraz úplne iné, už v ňom niet strachu pred smrťou, tento „osteň smrti“ bol vybratý zo srdca, ktoré sa chápe ako sídlo všetkého zmyslového a duchovného života človeka.

Sú to radikálne zmeny, ktoré majú charakter udalosti. Možno hneď potvrdiť na čom spočíva život nového stvorenia. Môžeme povedať so sv. Pavlom, že je to život Ježiša vo mne. Kristus ho vo mne formuje. Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus (pozri Gal 2,20).

Na inom mieste hovorí sv. Pavol, že takému človekovi Ducha Svätého dosvedčuje, že Boh je Otcom. Vyjadrením tohto svedectva je zvolanie, ktoré sa rodí v hĺbke ľudského srdca: „Abba – Otče!“ Zvolanie absolútnej nádeje. Pretože ste synmi, poslal Boh do našich srdiec Ducha svojho Syna a on volá: „Abba, Otče!“ (Gal 4,6).

Čo to znamená? To znamená, že človek pred hriechom mal prijímač, ktorý neustále odoberal signál od Boha, ktorý niesol ubezpečenie:

„Človek, ja ťa milujem, ži touto láskou!“ Kristus v tomto novom stvorení urobil, že tento prijímač znovu začal fungovať.

Toto nie je záležitosťou toho, že si niekto nahovorí, že Boh je láska, alebo že mu to kňaz na kázni, či pri spovedi povie. To nie je otázkou pocitov či sentimentu, atď., ale objektívnou istotou, ktorá sa začína zakoreňovať v srdci človeka: Boh ma miluje. A to mi dáva schopnosť vstúpiť do smrti, schopnosť predefinovať seba. To mi dáva schopnosť prijať druhého človeka;

kľaknúť si k nohám môjho nepriateľa a umyť mu nohy; rozpäť ramená a dať sa ukrižovať hriechmi svojej ženy či muža; schopnosť, aby moje manželstvo bolo skutočne nerozlučiteľné, a to aj napriek zrade zo strany muža či ženy, neuveriteľnú schopnosť napriek všetkému ďalej milovať.

Tak vyzerá uskutočnenie novej udalosti, ktorej autorom je predovšetkým Boh. Lebo kto môže sám seba zrodiť? Ako môže mŕtvola, samu seba vzkriesiť z mŕtvych? To môže uskutočniť iba ten, kto má moc povolať z ničoty k bytiu, moc dávať život. Tým je iba Boh.

Do tejto sféry patrí ešte nezištnosť spásy – to o čom sa neraz bojíme hovoriť. Ľudia majú pocit, že všetko treba dosiahnuť prácou na sebe, svojou námahou a úsilím. Nie! Najprv musí uskutočniť táto udalosť a až potom prichádza práca nad sebou. Na jej základe a v opretí sa o ňu prináša ovocie.

V každej etape je potrebná spolupráca človeka, ibaže v každom štádiu je iná. Prvú spoluprácu človeka sv. Pavol nazýva vierou. Ona spôsobuje, že Kristus môže v tebe pôsobiť, že Kristus to môže v tebe uskutočniť. Viera je božím darom. O viere naša teológia hovorí, že je Božím darom a zároveň je najslobodnejším aktom človeka. Paradoxne je možné povedať i tak: Ak hovoríš Bohu „áno“ na jeho Evanjelium, na to je potrebná jeho milosť, namiesto toho slobodne môžeš povedať „nie“ a to „nie“ je tvojim dielom.

Táto schéma je kľúčom k interpretácii mnohých evanjeliových úryvkov, ktoré sa používajú v homíliách a menovite všade tam, kde čítame o tom, ako Ježiš uzdravoval, alebo kriesil mŕtvych. Slepý, hluchý, chromý a chorý človek je typom starého človeka, ktorý žije podľa tela.

Predstavme si najviac rozvinutý úryvok o žene trpiacej na krvotok z Evanjelia sv. Marka. (Mk 5,25-34).

Marek opisuje, že chorá žena sa cítila vo svojej chorobe zle. Hľadala východisko z tejto ťažkej situácie, dala všetky peniaze na liečbu a výsledok bol taký, že sa mala ešte horšie. Teraz

sa dozvedá, že existuje niekto, kto rieši také hlboké problémy človeka – Ježiš Kristus.

K tejto žene došla radostná zvesť, že existuje niekto, kto jej v tom všetkom pomôže, kto odníme toto zomieranie. Žena teraz prichádza k Ježišovi a on ju oslobodzuje od choroby. Z Ježiša vyšla sila a ona je uzdravená. Táto žena je postavou človeka podľa ducha, nového človeka. Kristus ju uzdravil. Nakoniec jej povedal: „Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila!“ (Mk 5,34). Prešla si na druhú stranu vďaka viere.

To je to, o čom hovorí sv. Pavol, že dôležitá je viera a nie skutky zákona, že Ježiš sa ťa musí dotknúť, musí najprv odstrániť z tvojho srdca chorobu, ktorá sa prejavuje v rôznej forme. A to je tá radostná zvesť, ktorá je obsiahnutá v každom Evanjeliu, že Ježiš miluje človeka. Konaj tak, aby ti bol Ježiš skutočne na úžitok, to znamená priblíž sa k nemu s vierou, lebo mnoho iných prechádzalo popri Ježišovi, dotýkalo sa ho a žiadna moc z neho nevychádzala. Ale keď sa priblížiš k nemu s vierou, moc sa z neho uvoľní a uzdraví ťa. Ako je tento problém prepojený so súčasnou pastoráciou? Predovšetkým tak, že človeka, ktorý žije podľa ducha, žije láskou, treba so sviecou hľadať. Svätých jednotlivcov ešte možno nájsť, ale sväté spoločenstvo sa ťažko hľadá. To je veľký, alarmujúci znak, že kresťanstvo vzdialilo od podstaty veci na akési periférie. Druhým problémom je túžba po dobrých kresťanoch prostredníctvom zlej metódy – moralizmu. Hovoríme: Pracuj na sebe. Hovoríme, že krst je novým narodením, novým stvorením, ale akoby sa uvažovalo, že to všetko sa deje magicky, akoby vo sne, alebo preskakuje sa tu veľmi dôležitá etapa, ktorá človekovi dá najprv základy pre tento nový život.

Tretím problémom je to, že väčšina našich veriach, ktorí prichádzajú ku ambónom, alebo do spovednice, ešte nezažila tento fakt. Zrno toho všetkého je v nich: zrno, v ktorom dostali nové narodenie, to nové stvorenie, spoluvzkriesenie z mŕtvych. V ich srdciach je vôľa to realizovať - ale ešte sa to nerozvinulo.

Sv. Pavol v prvom Liste Korinťanom hovorí, že dosť unáhle a náhlivo pokrstil Korinťanov, že jeden pácha krvismilstvo, druhý vedie proces pred pohanskými súdmi, že vzniká rivalita. Jeden je Pavlov, druhý Apollov a iný Kristov. Sv. Pavol ich nazýva „nemluvňatami v Kristovi“ (pozri 1Kor 3,1). To znamená, že nový život nie je v nich rozvinutý. Tu najvýraznejšie vidieť, že aj my máme do činenia s takými nemluvňatami v Kristovi. Žiadame od nich: miluj muža, buď úctivý, nekradni, nerob to, nerob ono. Nekradni – to je všeobecná zásada, ktorú človek môže zachovať, ale keď hovoríme: vstúp do smrti, odpúšťaj sedemdesiat sedem ráz, lebo tak učí Evanjelium? Je to tak, akoby sme chceli, aby vzlietol vták, ktorý nemá krídla. Tu je dôvod, prečo je naša duchovná činnosť taká frustrujúca a naša pastorácia pokulháva; preto je to neustále tiahla, sifyfovská práca.

Povstáva tu zásadná otázka. Ako má vyzeráť pastorácia, ktorá by umožnila prebudenie zrna krstu, aby sa mohlo v plnosti rozvinúť? Odpoveď na túto otázku dávajú dejiny cirkvi. Existovala kedysi pastorácia, ktorá išla smerom k dospelým ľuďom, ktorí prosili o krst. Jedinou bránou, ktorou možno vstúpiť do cirkvi je krst a jeho oživenie v našich srdciach. Cesta, ktorá viedla ku krstu, sa nazývala katechumenátom. Mohli byť rôzne formy, rozvinuté spôsoby katechumenátu. Je dôležité, aby sme katechumenátu porozumeli, pretože sa často definuje a nazýva desiatimi náukami predmanželskými alebo tiež štyrmi náukami, ktoré sa dávajú rodičom, ktorí priniesli dieťa na krst. To všetko je veľkým nedorozumením, to nie je žiaden katechumenát. V biblickom chápaní je katechumenát niečo, čo sa začínalo a pomaly vzrastalo. Typom katechumenátu môžu byť dejiny Abraháma.

Abrahám ako starší frustrovaný človek, na konci svojho života, vidí, že jeho život nemá zmysel, pretože nemá dieťa. Je typom „človeka podľa tela“. V istom momente do jeho života vstupuje Boh so svojím slovom. Boh hovorí: „Ja ti dám moc; dám ti to, čo ti chýba. Ja ti to sľubujem. Ja mám moc naplniť tvoj

nedostatok“. To je postava Evanjelií. To je radostná zvesť, ktorú človek počuje a dostáva. Toto prisľúbenie má znamenie neuskutočniteľnosti. Abrahám videl, že ľudsky nie je možné zrealizovať toto prisľúbenie. Preto postavil všetko na Bohu, uveril jeho slovu.

Počiatočná viera spôsobila, že Abrahám zanechal svoj dom, spálil mosty, šiel za Božím slovom. Viera urobila z jeho života cestu. (Viera to nie je chvíľa.) Kráčajúc tou cestou bol Abrahám v škole viery. Podobne aj katechumenát možno nazvať školou viery.

	Čičava	Komárany	Merník
Po	<i>Svätá veľkomučenica Katarína</i>		
24.11.	16.30 +Ján, Štefan (r.Hricová)		
Ut	<i>Zakončenie vstupu Presvätej Bohorodičky</i>		
25.11.	16.30 +Mária (r.Janočková)		8.30 *ZBP Daniela, Marek, Júlia s rod
St	<i>Prepodobný otec Ahypios Stĺpnik</i>		
26.11.	16.30 +Marta (r.Tkáčová)		
Št	<i>Svätý veľkomučeník Jakub Perzský</i>		
27.11.	8.30 +Július Zakovič	16.30 * ZBP Milán, Alžbeta (výročie manž.)	
Pi	<i>Svätý prepodobný mučeník Štefan Nový</i>		<i>Zdržanlivosť od mäsa</i>
28.11.	8.30 +Andrej, Ondrej, Margita (r.Jevická)		
So	<i>Svätý mučeník Paramon, svätý mučeník Filumen</i>		
29.11.		18.00 +Michal Kovka	
Ne	<i>Dvadsať piata nedeľa po Päťdesiatnici</i>		<i>Zbierka na Charitu</i>
30.11.	<i>Svätý apoštol Andrej Prvopovoláný</i>		
	9.15 *za farnosť	7.30 *ZBP *Miroslav s rod. (r.Ragancíková)	11.00 *ZBP Terézia (r.Ambruchová)

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete

Pripomínam portál **dobrodinec.online**. Ďakujeme za váš dar. Každý dar je fantastickou pomocou pre našu cirkev. Aj niečím takto neviditeľným môžete byť veľmi viditeľní v Božích očiach.

Slovo vладыky Jonáša k jesennej zbierke na charitu: Drahí bratia a sestry, Boh nás volá k láske, ktorá sa prejavuje skutkami. Nie je to len o veľkých činoch, ale o malých prejavoch dobra, ktoré konáme s otvoreným srdcom. V evanjeliu podľa Lukáša Ježiš hovorí: „Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú a vrchovatú vám dajú do lona.“ (Lk 6, 38) Keď dávame, nestrácame – práve naopak, Boh premieňa naše dary na požehnanie pre iných aj pre nás samých. Svätý apoštol Pavol nás povzbudzuje: „Každý nech dá, ako si zaumienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia, lebo ochotného darcu miluje Boh.“ (2 Kor 9, 7) Nejde o výšku daru, ale o srdce, s akým ho dávame. Možno práve váš príspevok prinesie jedlo na stôl, teplo do domu alebo nádej do srdca niekoho, kto ju dnes potrebuje. Pamätajme, že sme všetci Božie deti – keď pomáhamo druhým, dotýkame sa samotného Krista, ktorý povedal: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 40) Nech je teda táto jesenná zbierka pre potreby charity nielen skutkom štedrosti, ale aj prejavom našej viery a lásky. Nech Pán požehná každého, kto dáva s radosťou a dôverou v Jeho dobrotu.